

Представник Русије при НАТО пакту Дмитриј Рогозин, који је и иначе познат по оштрим изјавама које су упућене на адресу Алијансе, у директном програму канала “Русија 24” изјавио је да се: “деловање НАТО у Либији свело на покушаје свргавања Моамера Гадафија. Активности НАТО одавно су превазишле оквире онога што је замишљено Резолуцијом 1.973 о Либији. Сада здрав разум налаже да НАТО заустави своје активности и, тим пре, не увлачи се у тај грађански рат у корист једне од страна”. [1] У интервјуу за агенцију интерфакс Рогозин је између осталог изјавио и да је: “наношење удара по циљевима који немају везе са авијацијом, укључујући средства ПВО и аеродроме, излази ван оквира резолуције УН о Либији”.

[2]

С друге стране, руски министар иностраних послова Сергеј Лавров нешто је блажи у својим осудама НАТО бомбардовања Либије, али доследно заступа “чврст став” када је у питању “ангажовање” Северноатлантске алијансе у овој земљи. Он се непрестано залаже за прекид крвопролића и започињање мировних преговора између зараћених страна. На састанку у оквиру Савета Русија-НАТО уприличеном у Сочију 5. јула Сергеј Лавров се заједно са руским председником Дмитријем Медведевим сусрео са генералним секретаром НАТО пакта Андерсом Фог Расмусеном. Русија и Северноатлантски савез нису успели да усагласе ставове по питању Либије и тим поводом Сергеј Лавров изразио је: “незадовољство Москве оваквим развојем догађаја и оптужио је НАТО да тумачи резолуцију Уједињених нација, правног оквира за војну операцију у Либији, како то њему одговара”. [3] Лавров је још 23. маја на састанку представника руске дипломатије и побуњеника инсистирао на започињању мировних преговора и на “што бржем престанку борбених дејстава од стране свих оних који су сад у њих увучени”.

[4] “Глас Русије”

закључује да је Москва већ “успела да учини немогуће: да освоји симпатије не само присталица либијског лидера Моамера Гадафија већ и његових јаросних противника. Управо таква тактика пре може довести до регулисања конфликта него бомбардовање Запада”.

[5]

Међутим, да свако гледа своје интересе и да у политици никада није било љубави, нити хуманости потврђују и бројне цивилне жртве које свакодневно страдају у Триполију и осталим градовима Либије у тзв. операцији „Одисејева зора“ која као и “Милосрдни анђео” не представља ништа друго него агресију на једну суверену земљу. Цену руско-кинеских дипломатских игара око Либије и уздржаности у Савету безбедности

приликом доношења резолуције о забрани летења изнад Либије плаћају недужни либијски грађани. Наравно, Русија је као и Кина сасвим сигурно била свесна последица такве резолуције и какав ће модел понашања испољити западне земље по питању Либије, али су се поменуте државе ипак уздржале од вета у Савету безбедности. Зашто, поставља се питање. Одговор је веома једноставан, а гласи добит коју Кина, а нарочито Русија, може стећи својом улогом посредника у будућим мировним преговорима што ће допринети знатном јачању руске спољно-политичке позиције. Осим тога, не би требало да заборавимо ни хипотезу да су Русија и Кина посредно, својом неутралном позицијом, увукле НАТО пакт у један дуготрајни војни сукоб који НАТО тешко може добити без копнене интервенције која по свему судећи неће уследити. Овај сукоб може само ослабити НАТО и његову међународну позицију. Осим тога, неслагање унутар чланица самог НАТО пакта се сваким даном све више појачава јер се јединство у Алијанси руши као кула од карата. Упркос томе што је НАТО показао да може да се носи са нејединством међу својим чланицама, остаје питање колико ће такво стање моћи да се пролонгира.

У саопштењу кинеског министарства иностраних послова наводи се да “Кина изражава жаљење због војних напада у Либији”. [6] Још у марту Пекинг је саопштио да се мора поштовати територијални интегритет Либије и да Савет безбедности мора да одлучи о даљим потезима. Међутим, овакав став је у најмању руку прилично двосмислен јер пре свега кинески аналитичари су свакако располагали подацима о томе на који ће начин Алијанса поступити у Либији и да ће како то руска дипломатија назива “изаћи из оквира резолуције Савета безбедности” што на сваки начин обезвређује овакве званичне кинеске изјаве јер се и показало какав је став Кина имала у Савету безбедности када је на ред дошло гласање о увођењу зоне забране летење изнад Либије која по схватању НАТО стратега аутоматски значи и бомбардовање дате земље. У том контексту, агенција АФП је пренела изјаву представнице кинеског Министарства иностраних послова Ђијанг Ју која је истакла како верује да ће “разговори релевантних институција УН довести до обнављања стабилности у Либији. Ми се противимо употреби силе које може резултирати са још више цивилних жртава и хуманитарном кризом”, рекла је Ђијанг на конференцији за новинаре. [7]

Русија је свакако мудро изабрала своју позицију посредника која јој на међународној сцени само може гарантовати чвршћу позицију. Наравно импликација овога је да су руски као и кинески планери знали да ће НАТО иступити из оквира Савета безбедности и поступати онако како то тренутно чини у Либији, тако да тешко можемо да помислимо да су Русија и Кина изненађене и затечене прекомерном употребом силе од стране НАТО пакта. Стиче се утисак да су кинеска а нарочито руска дипломатија хтеле да се НАТО компромитује и да покаже своје слабости тако што ће се увући у још један дуготрајни рат попут Ирака или Авганистана коме се крај ни не назире. Међутим, уколико је наша теза исправна, сасвим је људски и на месту поставити питање по којој цену ће Русија и Кина учврстити своју међународну позицију? Свакога дана имамо

Играју ли Русија и Кина у Либији дипломатску игру у којој је победник већ познат?

Пише: Горан Вујановић
четвртак, 07 јул 2011 20:53

прилику да се уверимо у то да је цена коју плаћа либијски народ ипак превисока.

[1] <http://www.nspm.rs/hronika/dmitrij-rogozin-nato-da-se-ne-uvlaci-u-gradjanski-rat-u-libiji.html>

[2] <http://www.nspm.rs/hronika/dmitrij-rogozin-operacija-zapadne-koalicije-u-libiji-ne-odgovara-rezoluciji-sb-un.html>

[3] <http://www.nspm.rs/hronika/bez-dogovora-rusija-i-nato-okolibije-nato-udvostrucio-napade.html>

[4] <http://serbian.ruvr.ru/2011/05/24/50734187.html>

[5] <http://serbian.ruvr.ru/2011/05/24/50734187.html>

[6] <http://www.vesti-online.com/Vesti/Svet/125052/Rusija-trazi-prekid-napada-Kina-zali-zbog-Libije>

[7] <http://www.srbijanet.rs/vesti/vesti-iz-sveta/76855-kina-protiv-vojne-intervencije-u-libiji.html>